

Pro Vege ry:n lausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle: Hallituksen esitys Eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2025

Pro Vege ry kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta lausua talousarviosta. [Pro Vege](#) on marraskuussa 2023 perustettu toimialayhdistys, joka edistää ruokajärjestelmän muutosta kohti kestävämpää, vastuullisempaa ja terveellisempää suuntaa, erityisesti kasvipohjaisen ruokatuotannon kautta.

Lausuntomme koskee erityisesti seuraavia aihealueita, jotka nousevat esille hallituksen talousarvioesityksessä:

Ruokamurrokseen varautuminen ja sen hyödyntäminen

Talousarviossa on ansiokkaasti esitetty muutostekijöitä maa- ja metsätalousministeriön hallinonalalle. Näiden tulkinnassa on huomioitava, että ne tulevat vaikuttamaan ennenkokemattomasti ruuan tuotantoon ja kulutukseen murtaen vanhoja rakenteita ja tuoden uusia tilalle kaikkine mahdollisuuksineen.

Talousarvion ja rahoituskohdennusten tulee pohjautua vahvaan ymmärrykseen käynnissä olevasta ja entisestään kiihtyvästä ruokamurroksesta. Muuttuvassa toimintaympäristössä kasvipohjaiset ruuat sekä solumaatalouden sovellukset ovat aivan keskeisiä ratkaisuja vastaamaan talousarviossa esitettyihin hallinnonalan perustehtäviin.

Huoltovarmuus

Hallituksen talousarvioesityksessä todetaan, että energiansiirtymän ja ilmastonmuutoksen asettamat haasteet sekä globaalien resurssien niukkuus vaikuttavat suoraan Suomen ruokajärjestelmän kestävyys. Kasvipohjaisen ruuantuotannon (sisältäen alkutuotannon ja ainesosien jalostuksen) lisääminen on kriittinen keino parantaa ruokajärjestelmämme huoltovarmuutta¹ vähentäessään muun

¹ [Kasviproteiini kasvun tiellä](#), Luonnonvarakeskus, 2024

muassa riippuvuuttamme tuoduista tuotantopanoksista. Tämä on linjassa hallituksen painotusten kanssa, jossa luonnonvarojen kestävä käyttö ja ruokaturvan varmistaminen ovat keskiössä.

Tutkimus, kehitys ja innovaatiot (T&K)

Talousarvioesityksen luvussa 5.3 painotetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan merkitystä Suomen talouskasvun vauhdittamisessa ja kilpailukyvyn turvaamisessa. Kasvipohjaisen ruuantuotannon tutkimukseen ja kehitykseen kohdennetut resurssit ovat välttämättömiä Suomen elintarviketeollisuuden tulevaisuuden kilpailukyvyn kannalta. Kasviproteiinit, solumaatalous ja kaurameijerituotteet kattavat yli puolet koko ruokasektorin 1,75 mrd € kasvusta 2035 mennessä², ja avaavat uusia vientimahdollisuuksia, minkä talousarvioesityksessä mainitaan olevan tärkeä osa Suomen talousstrategiaa.

Ravitsemussuositukset ja julkiset hankinnat

Talousarvioesityksessä mainitaan, että julkisten hankintojen tulee tukea kestävästä kehityksestä ja terveellistä ravitsemusta. Pro Vege ry esittää, että marraskuussa julkaistavien uusien kansallisten ravitsemussuositusten tulee ohjata julkisia ruokahankintoja velvoittavasti. Tämä linjaus ei pelkästään edistä terveyttä, vaan tukee myös ympäristöystävällisempää ruokajärjestelmää, mikä on linjassa talousarviossa mainittujen kestävästä kehityksestä tavoitteiden kanssa.

Näiden aihealueiden huomioiminen talousarvion rahoituskohdennuksissa tukee Suomen taloudellisia ja ekologisia tavoitteita, erityisesti ruokajärjestelmän uudistamisen ja huoltovarmuuden vahvistamisen osalta.

Niklas Kaskeala
puheenjohtaja
niklas.kaskeala@oatly.com
puh. 050 5866422

Jukka Kajan
toiminnanjohtaja
jukka.kajan@provege.fi
puh. 050 4674740

² [Ruoka-ala kasvuun viennin ja ruokainnovaatioiden vetämänä](#), Luonnonvarakeskus, 2024